

Як переселенцю отримати виплати у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю

Унаслідок збройної агресії Росії на Донбасі та анексії Криму в Україні стрімко зростає кількість переселенців, які тікають від «руського мира». Мінсоцполітики повідомляє, що станом на середину вересня кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб становить 1 483 119. Проте волонтери запевняють, що офіційна цифра дуже занижена, бо ці дані враховують лише тих, хто має офіційне посвідчення переселенця. А воно є далеко не в усіх. Хтось просто не може його отримати, а хтось не хоче, бо державні плати переселенцям мізерні (442 або 884 грн. щомісяця, але тільки впродовж півроку) й бюрократичні процедури, що супроводжують їх отримання, того не варті. Та якщо працездатні особи ще можуть якось дати собі раду, то непрацездатним вижити значно складніше.

Про те, як переселенцю отримати виплати матеріального забезпечення від Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, йтиметься далі.

Види виплат

За рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності здійснюються виплати таких видів матеріального забезпечення:

- допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю (виплати за листками непрацездатності, зокрема на догляд за хворою дитиною);
- допомога у зв'язку з вагітністю та пологами;
- допомога на поховання.

Хто має право?

Право на отримання матеріального забезпечення за рахунок коштів фонду має кожна застрахована особа (така, що сплачує, або за яку сплачується роботодавцем єдиний соціальний внесок, тобто кожна офіційно працевлаштована в установі будь-якої форми власності особа або фізична особа-підприємець). Має таке право також кожна внутрішньо переміщена особа, якщо вона перебуває (або перебувала на момент настання страхового випадку) в трудових відносинах із підприємствами, установами, організаціями чи фізичними особами, або була добровільно застрахована. Крім того, право на отримання допомоги на поховання за рахунок коштів фонду мають члени сім'ї померлої застрахованої (офіційно працевлаштованої на момент смерті) особи.

Умови надання

– допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю (виплати за листками непрацездатності) надається в разі настання страхового випадку до моменту переміщення застрахованої особи;

– допомога у зв'язку з вагітністю та пологами надається в разі настання страхового випадку до моменту переміщення застрахованої особи, а також у разі настання страхового випадку протягом 30 тижнів з дати переміщення застрахованої особи;

– допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві) надається в разі настання страхового випадку до моменту переміщення отримувача допомоги.

Датою переміщення застрахованої особи вважається дата, зазначена в довідці про взяття її на облік як особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції.

Куди звертатися?

Для отримання матеріального забезпечення за рахунок коштів фонду переселенцям із зони проведення АТО слід звертатися до районної, міжрайонної або міської виконавчої дирекції відділення фонду за фактичним місцем проживання (контактні дані та адреси виконавчих дирекцій відділень фонду додаються).

Які документи потрібні?

Для отримання матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, вагітністю та пологами застрахована особа подає до робочого органу фонду такі документи:

- оригінал листка непрацездатності;
- копію першої – четвертої, одинадцятої – шістнадцятої сторінок паспорта або іншого документа, що посвідчує особу;
- копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційний код);
- копію довідки про взяття на облік (довідка переселенця);
- довідку, видану застрахованій особі банківською установою, про відкриття поточного рахунку для зарахування матеріального забезпечення (за наявності);
- копію трудової книжки (за наявності). У разі відсутності матеріальне забезпечення надається на підставі відомостей із Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- довідку про нараховану заробітну плату за відповідний розрахунковий період (помісячно) із зазначенням видів виплат та кількості відпрацьованих днів (годин) (за наявності). У разі відсутності робочий орган фонду здійснює розрахунок середньої заробітної плати та суми допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої в місяці настання страхового випадку, в календарних днях; у зв'язку з вагітністю та пологами – на підставі відомостей Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. А в разі відсутності цих даних у зазначеному реєстрі, – виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої в місяці настання страхового випадку;
- у разі необхідності для призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю в розмірі ста відсотків середньої заробітної плати (доходу) застраховані

особи додають копії відповідних посвідчень або інші документи, які підтверджують право на пільгу;

– копію свідоцтва про народження дитини (для встановлення віку дитини при оплаті листка непрацездатності для догляду за хворою дитиною);

– копію договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та наявну інформацію про сплачені суми єдиного внеску, зокрема копії квитанцій про сплату єдиного внеску (для добровільно застрахованих осіб). У разі відсутності матеріальне забезпечення надається на підставі відомостей із Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

У разі відсутності в застрахованої особи можливості підтвердити свій страховий стаж, а також у разі відсутності відповідних даних у Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування робочий орган фонду здійснює розрахунок допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю незалежно від страхового стажу в розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу).

Для отримання допомоги на поховання одержувач допомоги (або застрахована особа в разі смерті члена її сім'ї) подає до робочого органу фонду такі документи:

– оригінал свідоцтва про смерть, виданого органом державної реєстрації актів цивільного стану, та оригінал витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть (у разі реєстрації смерті виконавчим органом сільської, селищної, міської ради – довідки);

– копію першої – четвертої, одинадцятої – шістнадцятої сторінок паспорта або іншого документа, що посвідчує особу;

– копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційний код);

– копію довідки про взяття на облік (довідка переселенця);

– довідку, видану одержувачу допомоги (або застрахованій особі) банківською установою, про відкриття поточного рахунку для зарахування матеріального забезпечення (за наявності);

– копію договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та наявну інформацію про сплачені суми єдиного внеску, зокрема копії квитанцій про сплату єдиного внеску (для добровільно застрахованих осіб).

Що робити, якщо переселенець передав оригінал листка непрацездатності роботодавцю на окупованій території?

Законодавчо процедура передачі оригінала листка непрацездатності підприємством працівнику не передбачена, однак, ураховуючи вимоги Порядку надання матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, затвердженого Постановою правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності № 37 від 26.12.2014 р. щодо надання матеріального забезпечення за рахунок коштів фонду внутрішньо переміщеним особам виключно за умови наявності в них оригіналу листка непрацездатності, **роботодавець має змогу надати його працівнику через акт передачі документів.**

Процедура

Для отримання матеріального забезпечення застраховані особи звертаються особисто або через законного представника до районної, міжрайонної, міської

виконавчої дирекції відділення фонду за фактичним місцем проживання (перебування) із заявою, яка має містити реквізити банківської установи та номер поточного рахунку застрахованої особи для зарахування матеріального забезпечення, а також надають документи, необхідні для отримання певного виду матеріального забезпечення (див. вище). Фахівці фонду проводять розрахунок за наданим переселенцем листком непрацездатності й нараховують матеріальне забезпечення, що впродовж 10 робочих днів перераховується на особистий банківський рахунок переселенця.

Зверніть увагу!

Граничні терміни отримання виплат матеріального забезпечення.

Незалежно від дати настання страхового випадку, починаючи з 01.01.2015 р. передбачено граничні терміни отримання виплат матеріального забезпечення. Так, матеріальне забезпечення виплачується, якщо звернення щодо його призначення надійшло **не пізніше дванадцяти календарних місяців** з дня відновлення працездатності, встановлення інвалідності, закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, смерті застрахованої особи або члена сім'ї, який перебував на її утриманні.

Та якщо з певних причин внутрішньо переміщена особа не може отримати матеріальне забезпечення у визначений термін (наприклад, у переселенця відсутній оригінал листка непрацездатності), задля недопущення вичерпання граничного терміну отримання матеріального забезпечення особа має заявити про такий листок непрацездатності впродовж одного року з моменту відновлення працездатності. Листок непрацездатності може вважатися заявленим, якщо до фонду роботодавцем була передана заява-розрахунок або ж переселенець особисто письмово звернувся до фонду із заявою на отримання матеріального забезпечення.

Листки непрацездатності, видані після 01.12.2014 р. на окупованих територіях, оплаті не підлягають.

Листки непрацездатності, видані закладами охорони здоров'я на тимчасово окупованих та неконтрольованих територіях після 01.12.2014 р., не можуть бути підставою для призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, вагітністю та пологами за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Нормативно-правові акти

Отримання внутрішньо переміщеними особами виплат з матеріального забезпечення за рахунок коштів фонду відбувається згідно з Порядком надання матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, затвердженим Постановою правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності № 37 від 26.12.2014 р., а також регламентується Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійно захворювання, які спричинили втрату працездатності» № 1105 від 23.09.1999 р. у редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» № 77 від 28.12.2014 р. Для страхових випадків, що настали до 01.01.2015 р., слід керуватися Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» № 2240 від 18.01.2001 р.

Телефон «гарячої лінії» Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності: 0-800-50-18-92.